

BETÆNKNING

afgivet af

Lovudvalget

vedrørende

FM 2019/55: Forslag til Insatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at tage initiativ til afskaffelse af sommertidsordningen

Afgivet til forslagens 2. behandling

Lovudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut, formand
Inatsisartutmedlem Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit, næstformand
Inatsisartutmedlem Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Stine Egede, Inuit Ataqtigiit

1. Om forslaget

Forslaget pålægger Naalakkersuisut at tage initiativ til afskaffelse af sommertidsordningen.

I sin argumentation for forslaget peger forslagsstiller på, at fordelene i form af energibesparelser i dag er begrænsede, og at flere videnskabelig undersøgelser i de senere år har påvist ulemper i form af helbredspåvirkning.

Af praktiske årsager har det imidlertid været hensigtsmæssigt at følge samme sommertidsordning som anvendes i en betydelig del af de lande, som erhvervsliv, myndigheder og borgere dagligt er i kontakt med.

Forslagsstiller gør imidlertid opmærksom på, at EU-kommissionen i september 2018 har fremsat forslag om, at EU afskaffer sommertidsordningen, hvorved grundlaget for at opretholde sommertidsordningen her i Grønland ikke længere er til stede.

2. Naalakkersuisuts svarnotat

Naalakkersuisut vurderer fortsat, at det er mest hensigtsmæssigt for Grønland at følge samme sommertidsordning, som anvendes i en betydelig del af de lande, som erhvervsliv, myndigheder og borgere dagligt er i kontakt med.

Såfremt man i EU afskaffer sommertidsordningen, finder Naalakkersuisut, at det vil være naturligt for Naalakkersuisut at revurdere spørgsmålet. En afskaffelse af Grønlands sommertidsordning vil i givet fald kunne ske inden for de gældende lovgivningsmæssige rammer.

Naalakkersuisut indstiller på denne baggrund beslutningsforslaget til forkastelse.

3. Om sommertidsordningen

De første sommertidsordninger blev indført i flere forskellige europæiske lande i 1916. Tiltaget havde til formål at spare energi og havde sin baggrund i, at der efter 1. verdenskrig var knaphed på olie. Sommertidsordningerne ophørte dog ret hurtigt igen, i takt med at oliemanglen blev overvundet. Det samme skete i årene efter 2. verdenskrig, og igen under oliekrisen i 70'erne – men efter 70'erne holdt sommertidsordningerne ved.

EU harmoniserede i 1996 sommertidsordningerne, således at sommertiden indtræder samtidigt og for samme periode i alle EU-landene.

På verdensplan har omkring 70 lande i dag indført ordningen.

Sommertidsordninger er indført for at få det meste ud af dagslyset om aftenen.

I dag er den energibesparende effekt af sommertid imidlertid ret begrænset, hvilket hænger sammen med, at man i dag bruger mindre strøm til belysning end tidligere. Udbredelsen af spare-pærer og LED-belysning har reduceret elforbruget betydeligt, og belysning udgør ikke længere en særlig stor del af det samlede elforbrug.

Ifølge DONG Energy's målinger indebærer ordningen kun en samlet årlig besparelse omkring én procent af elforbruget i Danmark.¹ Der er – så vidt vides – ikke gennemført undersøgelser til belyning af, i hvilket omfang ordningen indebærer energibesparelse her i landet.

Som påpeget af forslagsstiller har flere videnskabelige undersøgelser påvist en række negative effekter af sommertidsordningen. Disse effekter antages at være knyttet til søvnforstyrrelse og ændring af den biologiske rytme. To af disse undersøgelser er omtalt i beslutningsforslagets begrundelse.

Ikke alle studier af negative konsekvenser i forbindelse med sommertidsordningen er dog entydige, og visse undersøgelser er omtvistede, hvilket forslagsstiller også gør opmærksom på i forslaget's begrundelse.

4. EU-kommissionens forslag om afskaffelse af sommertidsordningen

Som nævnt af forslagsstiller fremsatte EU-kommissionen d. 12. september 2018 forslag om, at EU afskaffer det halvårslige skift mellem vinter- og sommertid. Forslaget indebærer, at de enkelte EU-lande herefter frit vil kunne vælge, om de ønsker vintertid som standardtid (d.v.s. året rundt), eller om de ønsker sommertid som standardtid.

Efterfølgende – og efter fremsættelsen af nærværende beslutningsforslag – har Europa-parlamentet vedtaget EU-kommissionens forslag. Det skete den 26. marts i år.

En gennemførelse af forslaget kræver dog, at EU's ministerråd tilslutter sig forslaget.

Ministerrådet tøver imidlertid. Hvis sommertidsordningen skal afskaffes, ser Ministerrådet gerne, at medlemslandene opnå enighed om vintertid som standardtid eller om sommertid som standardtid. Hvis nogle lande vælger vintertid som standardtid og andre sommertid risikerer EU at ende med yderligere 2 forskellige tidszoner. EU har i dag 3. Det vil besværliggøre den frie handel mellem landene. Og som det ser ud nu, er der langt fra enighed om en fælles standardtid.

Det er formentlig også baggrunden for, at EU-parlamentet i forbindelse med vedtagelsen besluttede at udsætte afskaffelsen af sommertidsordningen til (foreløbig) 2021.

I begrundelsen for sit forslag giver forslagsstiller udtryk for en forventning om, at EU inden for kort tid afskaffer sommertidsordningen. Det er en forventning, som mange sikkert har delt, men med den seneste udvikling fremstår det usikkert, om dette vil ske inden for Inatsisartut's indeværende valgperiode.

---

¹ Berlingske 29. oktober 2012

5. Om de forskellige tidszoner i Grønland

Et enkelt parti udtrykte under førstebehandlingen ønske om, at problemstillingen omkring de forskellige tidszoner i vort land, blev inddraget under behandlingen af forslaget.

Udvalget konstaterer, at det ikke ville være muligt at træffe beslutning vedrørende harmonisering af Grønlands tidszoner under behandlingen af det fremsatte beslutningsforslag.

Udvalget kan om problemstillingen dog oplyse følgende:

Ittoqqortoormiit er som bekendt omfattet af en særlig tidszone, således at området er to timer foran i forhold til almindelig vestgrønlandsk tid.

Også forsvarsområdet ved Pituffik er omfattet af en særlig tidszone, og er en time bagud i forhold til almindelig vestgrønlandsk tid.

Naalakkersuisut har i en § 37-besvarelse² oplyst, at fastsættelse af tidszoner i Grønland fortsat er et rigsanliggende, idet Grønland endnu ikke har hjemtaget området.

Naalakkersuisut søger imidlertid aftalt med rigsmyndighederne, at der skal ske en dokumentation af baggrunden for den aktuelle inddeling af landet i flere tidszoner, og en vurdering af behovet for en opretholdelse heraf. Dels med henblik på en vurdering af, om sagsområdet skal søges overtaget efter Selvstyrelovens bestemmelser. Dels med henblik på en vurdering af, om den aktuelle inddeling af landet i tidszoner bør fortsætte uændret.

Naalakkersuisut har ikke fundet det muligt at anslå, hvornår resultatet af dette arbejde kan forventes at foreligge.

6. Lovudvalget indstilling

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

---

² Nr. 50/2019

Anders Olsen
Formand
Siumut

Sofia Geisler
Inuit Ataqtigiit

Justus Hansen
Demokraterne

Stine Egede
Inuit Ataqtigiit

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai